

Duchovné zamyslenie

na Veľkonočnú nedeľu
Pánovho zmŕtvychvstania,
17. apríla 2022

Milí priatelia,
drahí bratia a sestry!

S veľkonočným Aleluja vám želim radostnú nedeľu Pánovho zmŕtvychvstania. Z ranej mladosti mám v sebe hlboko zafixovaný zážitok, ktorý som ako miništrant v mojom rodisku každoročne prežíval na svätej omši Veľkonočnej nedele. V chráme, za zvuku organa, znel mohutný a nadšený spev nádhernej piesne: Raduj sa Cirkev Kristova, veselo prespevaj. V preplnenom kostole som mal detskú obavu, aby sa z burácajúceho spevu nespadla klenba chrámu alebo sa nezrútil chorus aj s chlapmi. Našťastie sa tak nikdy nestalo. Iba od teplého dychu množstva ľudí studené múry chrámu zostali mokré, akoby ich poliali vodou. Starí ľudia hovorievali, že na Veľký piatok steny chrámu slzili nad Kristovou smrťou a na Veľkonočnú nedeľu plakali od radosti z jeho zmŕtvychvstania, aj od dojatia z našej spásy. Nádherné myslenie našich predkov malo v sebe poetiku, cit, šarm, múdrosť, aj racionálne jadro, čo my už, pre plytkosť života a povrchnosť, často postrádame.

Sväté *evanjelium* veľkonočnej nedele (Jn 20, 1-9) nás privádza do Getsemanskej záhrady. Na zvesť Márii Magdalény bežali Peter a Ján k Ježišovmu hrobu. V ňom uvideli zvinutú plachtu a šatku, ale jeho telo tam nebolo. *Evanjelium* hovorí: „*Ešte totiž nechápali Písmo, že má vstať z mŕtvych*“ (Jn 20, 9). V tejto súvislosti sa v Knihe žalmov píše: „*Lebo nenecháš svoju dušu v podsvetí a nedovolíš, aby tvoj svätý videl porušenie*“ (Ž 16, 10).

Biblický dôraz treba položiť na slová: „*Ešte totiž nechápali Písmo*“, lat. *nondum enim sciebant Scripturam*, gr. *οὐδέπω γὰρ ἤδεισαν τὴν γραφὴν*, *udepó gar edeisan tén grafén* (Jn 20, 9). Čiže, ešte *nechápali, nevedeli, nerozumeli a nepoznali* zmysel Ježišovho utrpenia, ani význam jeho zmŕtvychvstania, nakoľko im chýbalo svetlo múdrosti Ducha Svätého. To sa apoštolom dostalo až pri prvom zjavení sa zmŕtvychvstalého Krista (porov. Jn 20, 22). Veľkonočné udalosti môžeme aj po dvetisíc rokoch vnímať ako Božiu radostnú zvesť len vo svetle viery a duchovnej múdrosti, ktorá tmu mení na svetlo, trápenie na radosť a smrť na život. Ježiš vstal z mŕtvych, aby všetci, ktorí mu uveria, boli raz vzkriesení k večnému životu.

Ktorí sme aspoň raz v živote mali možnosť putovať do Svätej zeme, môžeme potvrdiť, že návšteva Božieho hrobu v Jeruzaleme je duchovne i emočne veľmi dojemná. Keby nebola preniknutá darom viery, na posvätnom mieste by bola iba aktom turistickej zvedavosti či profánnym zájazdom. Viera je darom Ducha Svätého a len ňou vnímame Ježišovo utrpenie a smrť z pozície Božej lásky a zmŕtvychvstanie vo svetle vykúpenia človeka.

Keď sme v r. 1989 prežívali „*revolučné*“ obdobie a prechod z totality do demokracie, bolo to prekvapivé a veľmi dramatické. Tisíce ľudí demonštratívne dávali naprieč celou Československou republikou najavo, že si prajú zmenu. Zhromažďovali sa na námestiach miest, spievali, modlili sa a za policajné štíty dávali kvety, symbol pokoja a zmierenia. Keby dnes na Ukrajine proti sebe bojujúci vojaci odhodili zbrane, objali sa a vystrašeným ženám, deťom aj starcom odlomili zo svojho chleba, bolo by to rozumnejšie ako to strašné, čo sa tam deje. Pýtate sa, či som sa zbláznil? Nie! „*Zbláznili*“ sa tí, ktorí posielajú mladých chlapov

zabíjať i zomierať a huckajú ich na pokračovanie v bojoch. Svätý Otec František v nedeľu 20. marca povedal: „Nenavyknime si, prosím, na vojnu a násilie! Nezabúdajme, že je to neľudská a svätokrádežná krutosť, pre ktorú neexistuje ospravedlnenie!“ Pápež František je jeden z mála, kto dôrazne volá po odložení zbraní a nastolení mieru.

Ku gréckemu *ἀνάστασις*, *anastasis* – *zmŕtvychvstanie* má významovo azda najbližšie ruské *воскресение*, *voskresenie* a ukrajinské *воскресіння*, *voskresinia*, čiže *vzkriesenie*. Vojnu zameniť za mier a vraždenie za porozumenie je aktuálnym vzkriesením ľudskosti a skutočného kresťanstva. Keď sledujem vyjadrenia i činy niektorých, aj kresťanských politikov, akoby zrazu prestalo platiť *nezabiješ!* Čo toto je za podivné kresťanstvo? Mojžiš by nám, pri „huckaní“ do bojovania, musel tabule dekalógu prinajmenej otrepať o hlavu. Je smutné, že z Ježišovej náuky života, ani po dvetisíc rokoch to najdôležitejšie nechápeme. Napríklad, evanjeliový *prikaz lásky* k blížnemu i k nepriateľom. V tejto zásadnej morálnej oblasti sú kautelom nie politici či generáli, ale najvyššie duchovné authority. V agresívnom svete je v dunení zbraní nepostrádateľné počuť najmä hlas pápeža, patriarchov a biskupov.

Pápež František v homílii na tohtoročnú Nedeľu Božieho slova povedal: „Nadchnime sa pre Sväté písmo, dovoľme Slovu, aby nás prekopalo do hĺbky, lebo ono odhaľuje novosť Boha a privádza k neúnavnej láske k ostatným.“ Ľudia, nadchnutí posolstvom Písma svätého, by nemali podporovať chrlenie zbraní do ohňa bojov, ale by mali dôrazne apelovať na mierové rokovania. Vatikán, rešpektujúc „princíp legitímnej obrany“, vyzýva chrániť sa „eskalácii násilia“. Štátny sekretár, kardinál Parolin, povedal: „Ozbrojená odpoveď môže viesť k rozšíreniu konfliktu, ktorý môže mať katastrofálne a smrteľné následky... Dúfajme, že sa všetci vrátíme k rozumu a nájdeme spôsob, ako toto dobrodružstvo bez návratu ukončiť.“

Istý príbeh rozpráva o bohatom mužovi, ktorý predal celý majetok a výnos z neho vložil do zlata. Pred zlodejmi ho starostlivo ukryl v pancierovom trezore, ktorý sa dal otvoriť len pri správne zvolenom hesle. Za prvé heslo si dal slovo „sviatok“. Pri každom otvorení trezoru týmto heslom chcel mať pocit sviatočného dňa. Začas sa kochal pohľadom na svoje zlato, ale postupne nabral obavu, či už jeho heslo niekto neobjavil. Preto ho zamenil za slovo „moje“, aby si pripomínal, že je to jeho zlato. Heslo sa mu po čase zdalo málo výstižné, lebo dostatočne nevyjadrovalo vrúcny vzťah k pokladu. Aby vyjadril, ako veľmi svoje zlato miluje, zvolil si heslo „amor“. Ani heslo „láska“ sa mu neskôr nezdalo výstižné, a tak ho zamenil za slovo „boh“. Konečne bola jeho duša spokojná, lebo zlato bolo jeho zbožňovaným božstvom. Prešli roky a raz s hrôzou zistil, že heslo k svojmu zlatu zabudol. Všetka námaha spomenúť si naň bola márna. Ako bez duše a rozumu chodil po byte a trhajúc si pritom vlasy s plačom vzdychal: „Bože môj, Bože môj, Bože môj...“ Neustále vyslovoval slovo, ktoré pre neho už dávno stratilo zmysel a význam. Tak blízko bol k heslu a tak vzdialený svojmu zlatu. Príbeh končí pripomienkou, že boháč časom zomrel vo veľkej biede, držiac sa rukou svojho zamknutého trezoru. Azda vymyslený príbeh nám kladie otázku: Čo je zlatom môjho života? V objatí veľkonočného posolstva spásy hľadáme v duši pokornú a pravdivú odpoveď...

Milí priatelia, najbohatší a najcennejší „trezor“ nosí každý z nás vo svojej duši. Kľúčom na jeho otvorenie je Láska, ktorá dáva zmysel životu i smrti. Nemecký teológ Karl Rahner hovorí: „Boh víťazí, keď sa zdá, že sme stratení.“ Ak sv. Tomáš Akvinský tvrdí, že „ovocím každej vedy je posilnenie viery“, ovocím každej krízy by malo byť posilnenie ducha. Štyri pandemické vlny a vojnový konflikt na Ukrajine, nám výrazne nahľadali doposiaľ „trvalé“ hodnoty, aj výrazne odhalili naše *nalomené istoty*. **Štefan Kováč Adamov**